

первісне світоглядне значення, однак продовжує займати важливе місце у структурі свята як особлива смислоутворююча форма спілкування між людьми у просторі свободи.

Список використаних джерел

1. Апинян Т. А. Игра в пространстве серьезного. Игра, миф, ритуал, сон, искусство и другие. СПб : Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2003. 400 с.
2. Бахтин М. М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса. М. : Художественная литература, 1990. 543 с.
3. Гурин С. П. Проблема маргинальности в антропологии. Саратов : Саратов. госуд. соц.-экон. ун-т. 2002. 132 с.
4. Поправко О. В. Свято як соціально-культурний феномен: функціональний аналіз. *Гілея: науковий вісник : зб. наук. праць*. К. : «Видавництво «Гілея», 2019. Вип. 142 (№ 3). Ч. 2. Філософські науки. С. 121–125. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/11893/1/19.pdf>
5. Поправко О. В. Філософське осмислення свята як феномену культури. Філософські обрії : *Науково-теоретичний журнал / Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди НАН України*, Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Вип. 36. Київ ; Полтава, 2016. С. 142–152. URL: <http://eprints.mdu.edu.ua/id/eprint/3913/1/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5%20%D0%BE%D1%81%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D0%B2%D1%8F%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8.pdf>
6. Хейзинга И. Homo Ludens; статьи по истории культуры [пер., сост. и вступ. ст. Д. В. Сильвестрова; коммент. Д. Э. Харитонович]. М. : Прогресс – Традиция, 1997. 416 с.
Науковий керівник: Поправко О. В., к. ф. н., доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.

УКРАЇНСЬКЕ МОЛОДІЖНЕ МОВЛЕННЯ

Чайка К.В., chaika879@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

У наш час відбувається бурхливий розвиток системи засобів масової інформації, ядро якої складають газетні й журнальні редакції, видавництва, студії радіо й телебачення з їх різноманітною продукцією. До засобів масової інформації належать інформаційні служби (телеграфні агентства, агентства преси, рекламні бюро, прес-служби, PR агентства, професійні журналістські клуби та асоціації), до системи засобів масової інформації відносять соціальні інститути й окремих осіб (як засновників видань і програм), органи управління системою журналістики, а також організації, зайняті підготовкою кадрів. Останнім часом усе більше змінюються інститути видання, служби зв'язку, зокрема, космічного, доставки інформаційної продукції тощо. У мовленні з'являється значної кількості сленгів, жаргонів, використовуваних різними групами змушує нас серйозно замислитися над проблемою чистоти мови, що є ключовою з погляду національної культури, у тому числі і мовної. Адже українська мова – скарбниця духовних надбань народу, досвіду, праці, творчості і співжиття багатьох поколінь, оберіг народу, його звичаїв, традицій, запорука інтелектуального зростання, розвитку, поступу в загальнолюдському житті.

Розвиток засобів масової інформації та поява новітніх технологій, а також викликані з ним зміни в житті суспільства і окремого індивіда зумовили потребу в осмисленні глобалізації як фактору формування мовної культури сучасного суспільства, що є соціально-культурним феноменом, покликаним у цивілізованому світі для регулювання та

забезпечення основних прав та обов'язків демократично вільної людини і відноситься до такого виду спілкування, котрий за своєю природою та сутністю є сферою активізації виховання, творчого становлення розвитку людини, всіх її духовно-моральних сил, що є свідченням культурного прогресу суспільства.

Мовленнєвою культурою вважають складну систему мовних знаків, що ґрунтується на мовних і моральних правилах та нормах поведінки. Культура мовлення – це такі якості мовлення того, хто говорить чи пише, які забезпечують людині ефективне досягнення мети спілкування з дотриманням правил, етичних норм, ситуативних і естетичних нюансів. Культура мовлення передбачає вибір мовцем найбільш доцільних мовних засобів для даної конкретної мовленнєвої ситуації. Слово може возвеличити людину й образити. В українській лексиці, фразеології, синтаксисі міститься багатий арсенал одиниць з оцінним значенням, головне для культури мовлення - це те, щоб будь-яке слово, будь-який вислів вживався відповідно до ситуації спілкування і не виходив за межі дозволеного.

Мовна неграмотність, невміння написати елементарний текст, перекласти його з української мови на іншу чи навпаки чомусь перестали сприйматись як недолік. Культура мовлення деяких студентів у молодіжному середовищі дещо відрізняється від їх же мовлення в аудиторіях. Як не прикро, але більшості студентів подобається вживати словесний бруд, яким вони хочуть привернути до себе увагу.

У свою чергу, сучасний етап розвитку культури характеризується як процес, що йде по колу, як етап занепаду культури, в тому числі і мовної культури сучасної молоді України. Саме через кризу в культурі відчувається і кризу в усіх інших сферах суспільного життя. Використовуючи різні джерела, можна сказати, що не зважаючи на всі державні заходи не лише в Україні, а й в світі не вдається сформуванню єдиного погляду на сучасну ситуацію загальної та мовної субкультури в світі. Мовна культура є невід'ємною частиною кожного суспільства, кожної групи людей та особи, а, особливо, молодій особі. Саме на основі культурних цінностей, складовою яких є мовна культура, будуються основні стереотипи суспільства, основні його характеристики, визначаються напрямки розвитку молоді, що водночас є і основним носієм мовної культури, основним її перетворювачем.

На сучасному етапі розвитку суспільства як перед ним, так і перед конкретними індивідами постає питання про подальший культурний розвиток молоді, нації, народності, суспільства в цілому. Цим питанням переймалися та переймаються багато відомих вчених світу, висуваючи різні концепції розвитку світового суспільства, але основна проблема полягає в тому, що не всі теорії розвитку, не всі концепції можуть бути сприйняті спільнотою і тому більшість з них так і залишається лише теоретичними.

Сучасна українська мовна субкультура як прояв молодіжної субкультури є перекрученим. Спираючись на те, що мовна культура міської молоді існує в системі молодіжної субкультури, можемо сказати, що культура мовлення, як цінність національної культури, як класичної, так і народної замінюються систематизованими стереотипами – зразками масової культури, орієнтованими на впровадження цінностей «американського способу буття». Улюбленими героями, мовлення котрих, певною мірою, є зразками для наслідування, стають героїні «мільних опер» та герої відео трилерів, художні образи відбиваються та засвоюються на рівні групової та індивідуальної поведінки молоді, що виявляється у таких рисах соціальної поведінки як прагматизм, жорстокість, прагнення до матеріального благополуччя у збиток, а не за рахунок власної професійної самореалізації. Ця тенденція присутня і в культурній самореалізації молоді, що, головним чином обумовлюється характером домінуючої культурної інформації, і сприяє масовому засвоєнню та її подальшому закріпленню у свідомості молоді людини.

Українська інтелігенція, еліта повинні сприяти розбудові й розвитку молоді української держави. А підготувати молодь до виконання такої важливої місії повинна саме школа. Досягти цього нинішня школа може за умов підвищення рівня навчання мови, розв'язання багатьох методичних проблем, що постали перед учителями-словесниками на тлі реформування освіти і активного розвитку лінгводидактики як науки.

У свою чергу, сучасний молодіжний жаргон як різновид культурного та соціального діалекту обслуговує певну соціальну групу, що є його творцем та носієм (і зрозумілий саме їй). Він значною мірою використовує засоби попередніх етапів свого функціонування, причому не лише власне молодіжного, а й, головню, жаргону злодіїв, кримінальних злочинців, тобто прослідковується певна наступність і має типову стилістичну маркованість: знижено-грубувату, вульгарну, фамільярну, що й забезпечує йому експресію в іронічно-жартівливому ключі. Із зміною оцінки сленгу в суспільстві, а також ролі сленгу в мовленні, його починають сприймати як засіб вираження. Тобто жаргонна маркованість нейтралізується, завдяки чому окреслюється тенденція до включення сленгізмів у словникові ряди з експресивно маркованими членами.

Характеризуючи стан мовної субкультури сучасної молоді України, треба звертати увагу на те, що вона є особистим набуттям молоді, створеним на основі діяльності самої особистості. Тому молодіжна мовна субкультура формується під впливом різних факторів, до яких належить вплив на молодь важкого соціально-економічного стану країни, нестійкість духовних цінностей, відсутність багатьох громадянських прав та свобод.

Мовлення української молоді утворює динамічну систему, що постійно розвивається. Із зміною одного модного явища іншим старі слова забуваються, в свою чергу, з'являються нові.

Бажання молоді відрізнятись від дорослих і бути подібним своїм в молодіжному середовищі стає важливою причиною функціонування молодіжного мовлення в повсякденному мовленні молодих людей, роблячи його коротшим, емоційно виразнішим.

Також, молодіжне мовлення служить пізнавальним знаком того, що ця людина належить до певного соціального середовища.

Українське молодіжне мовлення є лексиконом, основою якого виступає українська національна мова, це група особливих слів або нових значень вже існуючих слів, що вживається в різних соціальних об'єднаннях. Більшість слів притаманних молодіжному мовленню мають яскраво виражене негативне, зневажливе або іронічне забарвлення, що обумовлене прагненням молоді виділитися серед однолітків, бажанням епатувати, створити особливу атмосферу зневажливо-іронічного ставлення до дійсності, виразити своє емоційне ставлення до того або іншого явища, яскравіше, експресивно охарактеризувати предмет розмови, дати йому оцінку, підсилити свою емоційну реакцію на те, що повідомляється, необхідністю ідентифікуватися в компанії; бажанням проявити свою індивідуальність, спробою зашифрувати своє мовлення, зробити його незрозумілим для необізнаних тощо.

Глибоке вивчення рідної мови створює великі можливості для розвитку мислення підлітків, формування їхнього світогляду. Засвоюючи лексичне багатство, граматичну будову і стилістичні можливості рідної мови, вони вчаться будувати усні й письмові висловлювання, користуватися мовою в будь-якій життєвій ситуації. Формування соціально активної особистості передбачає розвиток мовленнєвого спілкування в діалектичній єдності двох його сторін — мовленнєвої діяльності і мовленнєвої поведінки, тобто єдності змісту і форми спілкування.

Основні правила спілкування засвоюються людиною впродовж усього життя. Ці правила відображають національно-мовні традиції, загальноприйняті етичні норми, спрямовані на досягнення мети спілкування.

Основну відповідальність за виховання культури мови несе родина, громадські організації, засоби масової інформації, а також навчальний заклад. Сьогодні перед викладачами ВНЗ стоїть завдання, щоб кожен студент оволодів засобами комунікативної професійної компетентності. Отже, завдання вчителя української мови та літератури — боротись за оволодіння учнями сучасними нормами рідної мови, знати джерела виникнення всіх помилок та своєчасно їх виправляти.

Список використаних джерел

5. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду: документи і матеріали. / Упоряд.: Лариса Масенко, Віктор Кубайчук, Оріся Демська-Кульчицька та ін. — Київ: Видавничий дім «Кисво-Могилянська академія», 2005. — 399 с. ISBN 966-518-314-1 Зміст книжки. Djvu-файл книжки з текстовим шаром і навігацією.

6. Зімонова О.В., Шлеїна Л.І., Щербакова Н.В., Михайлов В.В., Мельник О.О. Шляхи підвищення грамотності студентів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.. Випуск 24. Збірник науково-методичних праць. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Мелітополь. 2020. 581 с. С.454-459. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/shljeina-ljudmyla-ivanivna/>

7. Шлеїна Л.І. Інноваційні підходи формування мовної особистості як гаранта збереження професійних компетенцій майбутнього економіста. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - № 1(30). С.8 – 12. Мелітополь, 2016. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/shljeina-ljudmyla-ivanivna/>

8. Шлеїна Л.І. Тараненко Г.Г. Ісакова О.І. Єременко Л.В. Орга URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/naukova-dijalnist/nizacija-samostijnoji-navchalno-piznavalnoji-dijalnistiv-zbo-pid-chas-vivчення-suspijno-gumanitarnih-disciplin.> Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти. Випуск 24. Збірник науково-методичних праць. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Мелітополь. 2020. 581 с. С.248-252. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/shljeina-ljudmyla-ivanivna/>

Науковий керівник: Шлеїна Л.І., доктор філософії з пед.н., старший викладач кафедри суспільно-гуманітарних наук, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.

РОЛЬ РИТОРИКИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Шпиленко Є. А., *eugenia10032003@gmail.com*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Риторика вчить думати, виховує почуття слова, формує смак, встановлює цілісність світовідчуття. Через поради та рекомендації, глибокодумні і виразні тексти, риторичну освіту диктує стиль думки і життя сучасного суспільства, даючи людині впевненість у сьогоdnішньому і завтрашньому бутті. Наука риторика надає нам неоціненну допомогу: вона дозволяє оцінити аргументацію будь-якої промови і прийняти самостійне рішення. Оскільки ми живемо в суспільстві, нам необхідно враховувати думки інших людей, радитися з ними. Переконати іншого - значить, обгрунтувати свої ідеї таким чином, щоб ті хто бере участь в обговоренні, погодилися з ними і приєдналися до них, стали вашими союзниками.

Вчитися переконливо, говорити, якщо необхідно, то й сперечатися, переконливо відстоювати свою точку зору можна й потрібно.

Особливу увагу слід звернути на культуру мовлення: вміння говорити і слухати, вести бесіду – важлива умова взаєморозуміння, перевірки істинності чи хибності своїх думок, уявлень.

Мова – найбільш змістовне, емке і виразний засіб спілкування. Висока мовна культура передбачає високу культуру мислення, бо незрілі думки не можна виразити в ясній доступній формі.

Культура мови – це складова частина загальної культури людини, вміння точно, виразно передати свої думки.

Мова відображає стан моральності у суспільстві. Просторіччя і жаргон виділяють ліньки мислення, хоча, на перший погляд, допомагають спілкуванню, спрощуючи цей процес. Неправильна, пересипана жаргонними виразами мова свідчить про погане виховання людини. У цьому видаються актуальними думки К. Паустовського про те, що кожної людини